

at udviklingslandene vil kunne drage betydelige fordele deraf. Vi er dog klar over, at præferencer ikke frembringer mirakler. Under de nuværende omstændigheder vil mange udviklingslande ikke kunne drage væsentlige fordele af dette system. Det er indlysende, at der må yderligere foranstaltninger til, særlig med hensyn til handelsfremstød og finansielt og fagligt samarbejde, hvis udviklingslandene skal kunne drage den fulde fordel af præferenceordningerne.

Spørgsmålet om andre hindringer for handelen end toldskranker har i den seneste tid været stærkt i forgrunden – og efter vor mening ikke uberettiget. GATT udfører et vigtigt og omhyggeligt arbejde på dette område, som vi håber vil vise sig at være af interesse for udviklingslandene. Problemerne er yderst forskelligartede og ofte meget komplicerede, og det vil næppe være realistisk at forvente vidtrækkende resultater på kortere sigt. Det må være en opgave for UNCTAD at foretage en gennemgang af de problemer på dette område, som især gør sig gældende for udviklingslandene. I denne forbindelse må betydningen af intensive afsætningsbestrebelsers understreges. Foruden en spredning af udviklingslandenes produktion og dermed af deres eksport, er foranstaltninger til effektive handelsfremstød naturligvis også en forudsætning for, at de vil kunne drage fuld fordel af det almindelige præferencesystem. Det internationale UNCTAD/GATT handelscenter har en fremtrædende rolle at spille ved udnyttelsen af dette system, og med det nyligt godkendte UNDP projekt med dette handelscenter som eksekutivorgan er denne rolle blevet styrket. Vi erkender, at sådanne særorganisationer som FAO og UNIDO har og kan få yderligere betydning, især med hensyn til at bistå udviklingslandene med at opnå produktionsspredning og øget eksportevne, men vi finder det dog berettiget, at der er tillagt det internationale handelscenter en central rolle, og at centret bør styrkes yderligere. De nordiske lande har givet konkret udtryk for denne opfattelse ved at yde betydelige bidrag til centret uden for budgettet.

De nordiske lande erkender fuldt ud, at hvis de grundlæggende mål for de globale udviklingsbestrebelsers skal opfyldes, er det nødvendigt, at de relevante strategier også

omfatter foranstaltninger til at fremskynde udviklingen i de mindst udviklede lande. Hidtil har det internationale samfund, især på handelsområdet, kun forudset få specielle foranstaltninger til fordel for de lande, der befinder sig på det laveste udviklingstrin. Disse lande er i almindelighed ikke blandt dem, der modtager den største hjælp pr. indbygger, og de synes heller ikke at kunne drage særlig stor fordel af det almindelige præferencesystem i dets nuværende form. Men udviklingen af de mindst udviklede lande kræver et kompleks af koordinerede foranstaltninger omfattende finansiell og faglig bistand og handelspolitik. Da disse lande i alvorlig grad mangler en moderne infrastruktur, må der træffes særlige foranstaltninger til at styrke denne. Den let definerbare økonomiske gevinst kan ikke være et afgørende kriterium ved foretagelsen af sådanne investeringer. Der bør også lægges vægt på vækstprocessens kvalitative sider. Inden for handelspolitikken kan det nok være vanskeligt at finde frem til foranstaltninger som kunne få afgørende virkning på de mindst udviklede landes udvikling. Dette skyldes, at disse landes handel er af en meget lille størrelsesorden og almindeligvis begrænset til eksport af enkelte råstoffer.

Muligheder for særlige skridt må kunne findes på råvareaftale-området. I denne forbindelse vil jeg gerne sige, at det er de nordiske landes håb, at det inden UNCTAD III vil være muligt at tage afgørende skridt henimod en international kakaoaftale, hvilket i høj grad ville bidrage til, at konferencen kan få et heldigt udfald. Muligheden af at tillemppe bestemmelserne i råvareaftalerne til fordel for de mindst udviklede lande bør overvejes i fremtiden. Sådanne tillempelser kunne omfatte en mere gunstig behandling af de mindst udviklede lande i forbindelse med tildeling eller nedskæring af kvoter, finansiering af aftalernes administration og forudfinansiering af stødpudelagre af råvarer, som også eksporteres af andre udviklingslande. Da mulighederne for en horisontal spredning ofte er begrænsede, bør der lægges vægt på vertikal spredning. Foranstaltninger til horisontalt at øge produktionen af levnedsmidler kunne skabe et mere solidt grundlag for foranstaltninger til vertikal spredning, og foranstaltninger af sidstnævnte art bør indgå i alle prioriteringslister